

Välkomna!

Information om klassifikation

2006-03-24

Kodning av vårdkontakt

- Inläggning: Diagnos??
Preliminär diagnos?
Symtom
- Är ankomst till sjukhuset och inläggande vårdtillfälle två olika vårdkontakter?

R69.9 Sjuk

steinum - henriksson

2

Att klassificera för statistik

- Vem klassificerar/kodar?
- Läkaren
  - Ur klinisk kännedom om patienten, men utan kunskap om klassifikationsregler
- Kodaren
  - Ur journaldokumentation med kunskap om klassifikationsregler men utan direkt kännedom om patienten
- Revision av klassifikation – "audit"
  - Revisionsunderlaget endast journaldokumentation (i huvudsak journaltext och epikris)

steinum - henriksson

3

Samarbetsmodell

- Läkaren ställer diagnosen, dvs diagnostiserar
- Kodaren klassificerar vårdepisoden enligt regelverket för ICD-10

steinum - henriksson

4

Läkarens diagnos - 1

Uretärsten med avflödes hinder

steinum - henriksson

5

N20 Sten i njure och uretär (urinledare)

Utesluter: Med hydronefros (N13.2)

N20.0 Njursten

Korallkonkrement
Nefrolitiasis UNS
Njurgrus

N20.1 Uretärsten

N20.2 Njursten med uretärsten

N20.9 Sten i urinvägarna, ospecificerad

[Pyelonefrit orsakad av sten i urinvägarna är "kalkulös inflammation i urinvägarna"]

steinum - henriksson

6

N13 Avflödeshinder och reflux i urinvägarna

- **N13.2 Hydronefros orsakad av sten .....**
Utesluter: Med infektion (N13.6)
- **N13.4 Hydrouretär**
Utesluter: Med infektion (N13.6)
- **N13.5 Knickbildning och striktur på uretär utan hydronefros**
Utesluter: Med infektion (N13.6)
- ⇒ • **N13.6 Pyonefros**
Obstruktiv uropati med infektion
Tillstånd under N13.0-N13.5 med infektion
Tilläggskod kan användas för att ange den infektiösa organismen (B95-B97)
- **N13.7 Uropati förenad med vesikoureteral reflux**
Utesluter: Pyelonefrit vid reflux (N11.0)

steinum - henriksson

7

Läkarens diagnos - 2

Avstängd pyelit pga uretärkonkrement

steinum - henriksson

8

N13 Avflödeshinder och reflux i urinvägarna

- **N13.2 Hydronefros orsakad av sten .....**
Utesluter: Med infektion (N13.6)
- **N13.4 Hydrouretär**
Utesluter: Med infektion (N13.6)
- **N13.5 Knickbildning och striktur på uretär utan hydronefros**
Utesluter: Med infektion (N13.6)
- ⇒ • **N13.6 Pyonefros**
Obstruktiv uropati med infektion
Tillstånd under N13.0-N13.5 med infektion
Tilläggskod kan användas för att ange den infektiösa organismen (B95-B97)
- **N13.7 Uropati förenad med vesikoureteral reflux**
Utesluter: Pyelonefrit vid reflux (N11.0)

steinum - henriksson

9

Klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem 1997

ICD-10
International Statistical
Classification of Diseases
and Related Health Problems
10th revision

Nya sjukdomar
Nya orsaker
Nya samband

steinum - henriksson

10

ICD-10 är ingen medicinsk lärobok

- o ICD-10 är en *konvention*
- o ICD-10 består av många kompromisser
- o ICD-10 kan i vissa sammanhang synes inaktuell
- o Internationell jämförbarhet. "Bättre" inte på klassifikationen

steinum - henriksson

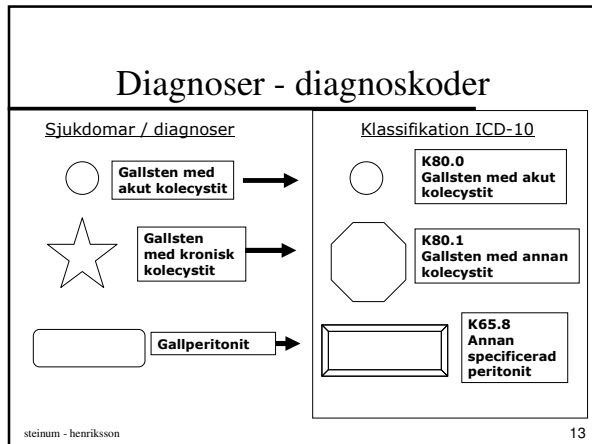
11

Principer i klassifikationen

1. Mortalitet –
  - o Omfattande regelverk finns.
  - o Kodas centralt av specialister/datorer
  - o Regelsystemet inte tillämpligt vid morbiditetsklassifikation
2. Morbiditet
  - o Regelverket otydligt
  - o Kodas decentraliserad av icke-specialister

steinum - henriksson

12

Diagnoser och koder

En diagnos är ett kliniskt begrepp
En diagnoskod är en kategori som diagnosen kan klassificeras till

- K80.1 Gallsten med annan kolekystit
- M71.1 Annan infektiös bursit
- J18.8 Annan pneumoni, orsakad av icke specificerad mikroorganism
- N18.8 Annan kronisk njursvikt

steinum - henriksson 14

Specifikationsgrad

- Subkategori .8 beskrivs vanligtvis i klassifikationen med "annan specificerad"

OBS! "annan" eller "andra" bör i texten ändras till den aktuella sjukdomsspesifikationen

- Subkategori .9 beskrivs ofta som "utan närmare specifikation" (UNS) eller ospecificerad.

OBS ! Man skal alltid i klassifikation ge den bästa möjliga specifikationsgraden.

steinum - henriksson 15

ICD-10 Format

Alfanumeriska koder:

- Förste tecknet – bokstav – anger kapitel
- Andra och tredje tecknet – siffra

⇒   ○

- Fjärde tecknet efter en punkt – siffra
- Femte tecken:

- Siffra: given av WHO
- Bokstav: nationell fördjupningskod

steinum - henriksson 16

Nyheter

K85.0 Idiopatisk akut pankreatit

K85.1 Biliär akut pankreatit
Gallstenspankreatit

K85.2 Alkoholutlöst akut pankreatit

K85.3 Läkemedelsutlöst akut pankreatit
Tilläggskod kan användas för att ange orsakande läkemedel (kapitel XX)

K85.8 Annan akut pankreatit

K85.9 Akut pankreatit, ospecificerad

steinum - henriksson 17

Nyheter

R29.6 Fallbenägenhet, som ej klassificeras annorstädes
Tendens att falla på grund av hög ålder eller andra oklara hälsoproblem
Utesluter:
Fall med aktuell skada (skadekod från kapitel XIX jämte orsakskod W00-W19)
Fall pga. sjukdomar som klassificeras annorstädes
Gångsvårigheter (R26.2)
Svimmelhet och kollaps (R55)
Yrsel och svindel (R42)

steinum - henriksson 18

Nyheter

R50 Feber av annan och okänd orsak

Utesluter: Feber av okänd orsak:
efter förlossning (O86.4)
hos nyfödd (P81.9)
under värkarbete (O75.2)

R50.2 Läkemedelsutlöst feber

Tilläggskod kan användas för att ange orsakande läkemedel (kapitel XX)

R50.8 Annan specificerad feber

Bestående feber
Feber med frossbrytningar
Feber med frysningar
Utesluter:
Malign hypertermi orsakad av anestesi (T88.3)

R50.9 Feber, ospecificerad

Hyperpyrexia UNS
Pyrexia UNS

steinum - h

19

Nyheter

W46 Kontakt med injektionsnål

Z58.1 Exponering för luftförorening

Utesluter: Tobaksrök (Z58.7)

Z58.7 Exponering för tobaksrök

Passiv rökning

Utesluter: Missbruk av psykoaktiva droger i den egna sjukhistorien (Z86.4)

Psykiska störningar och beteendestörningar

orsakade av tobak (F17.-)

Tobaksbruk (Z72.0)

Z92.6 Kemoterapi för tumörsjukdom i den egna sjukhistorien

steinum - henriksson

20

Diabetes mellitus

E10 Diabetes mellitus typ 1

Innefattar:

Diabetes

- brittle
- juvenil typ
- ketosbenägen
- IDDM

E11 Diabetes mellitus typ 2

Innefattar:

Diabetes (adipös, nonadipös):

- icke ketotisk
- NIDDM
- vuxen typ

Diabetes mellitus

E10 - E14 Diabetes mellitus

E89.1 Postoperativ hypoinsulinemi

O24.- Diabetes mellitus under graviditet

P70.2 Diabetes mellitus hos nyfödd

steinum - henriksson

22

Yttre orsak

Y57.9 Läkemedel eller drog i terapeutisk bruk som orsak till ogynnsam effekt

Kapitel XX koder (V, W, X och Y) kan ALDRIG vara huvuddiagnos.

Det är följden av orsaken (dvs *skadan*) som är huvuddiagnosen. Yttre orsaken är endast ett beskrivande tillägg

steinum - henriksson

23

Nyheter

J09 Fågelinfluensa

Fågelinfluensa är en zoonos, dvs en djursjukdom som egentlig inte är anpassad till människan.

Om den muterar till att vara en humanpatogen med smitta från person till person, blir den en ordinär influensa som kodas J10 eller J11

steinum - henriksson

24

ARLANDA AIRPORT konfirmerar tidigare obekräftade uppgifter:

Idag landade första planet från Turkiet infekterat med fågelinfluensan

steinum - henriksson

25

Anvisningar för diagnosklassificering i öppen specialistvård som inte är primärvård

version 1.0

2005-12-13

steinum - henriksson

26

Anvisningar för diagnosklassificering i öppenvård

- För varje besök ska anges en HUVUDDIAGNOS. Denna kan bestå av flera koder
- Dessutom kan ÖVRIGA TILLSTÅND anges. Motsvaras i slutenvården närmast av bidiagnoser. Dessa kan bestå av flera koder

steinum - henriksson

27

Anvisningar för diagnosklassificering i öppenvård i

- ÖVRIGA TILLSTÅND:
  - Ska klassificeras och registreras om de varit av betydelse i värderingen och bedömningen av den aktuella kontakten.
  - Tidigare behandlade och utläkta sjukdomar utan relevans för den aktuella kontakten ska ej registreras

steinum - henriksson

28

Anvisningar för diagnosklassificering i öppenvård i

- DAGKIRURGI:
  - Som huvuddiagnos anges den diagnos för vilken patienten opererades. Om den preoperativa diagnosen avviker från den postoperativa, anges den senare.

steinum - henriksson

29

Olika besökstyper:

- Söker för fastställd/sannolik diagnos
- Söker för symtom
- Behandlingsbesök
- Kontroll av pågående behandling för akut icke malign sjukdom
- Kontroll av pågående behandling för opererad malign sjukdom
- Kontroll under pågående behandling för icke opererad malign sjukdom
- Kontroll av kroniska sjukdomar

steinum - henriksson

30

Olika besökstyper forts:

- Kontroll av utläkta sjukdomar
- Besök för att förbereda inskrivning i slutenvård
- Intyg, vaccinationer
- Justering av hjälpmedel
- Hälsokontroller, screening
- Övervakning, speciella riskfaktorer
- Rehabilitering

steinum - henriksson

31

Anvisningar för diagnosklassificering i öppenvård i

• Behandlingsbesök, huvudregel:

Vid besök som avser behandling eller kontroll av en aktuell sjukdom ska som huvuddiagnos anges diagnoskoden för sjukdomen

Exempel:

En patient kommer till reumatologkliniken en gång/mån för behandling/kontroll av svår seropositiv RA.

M05.9 Reumatoid artrit

steinum - henriksson

32

Anvisningar för diagnosklassificering i öppenvård i

• Behandlingsbesök, särskilda regler för cytostatika- strål- och dialysbehandling:

- När anledningen till kontakten enbart är för cytostatika- eller strålbehandling av en tumör anges Z51.1 Kemoterapeutisk behandling för tumör (respektive Z51.0 Radioterapeutisk behandling) följt av en kod för den behandlade tumörsjukdomen. Detta gäller oavsett om tumören är helt bortopererad eller ej.
- När anledningen till kontakten enbart är för att få dialysbehandling anges Z49.1 följt av diagnoskoden för njursjukdomen.

steinum - henriksson

33

Exempel till F_(Kontroll)

En patient har haft en otitis media och behandlats med antibiotika återkommer för kontrollundersökning och befines då vara frisk.

Huvuddiagnos: Efterkontroll **Z09.8**

Bidiagnos: - efter otitis media **H66.0**

En patient kommer efter en vecka för kontroll av en radiusfraktur som är i läkning.

Huvuddiagnos: Distal radiusfraktur **S52.50**

- efter fall i samma plan i hemmet **W01.0**

steinum - henriksson

34

Exempel till F_(Kontroll)

Pat kommer till mottagningen för kontroll efter en ovanligt lyckad ljumskbråcksoperation. Inga klagomål inga recidiv.

Huvuddiagnos: Kontroll efter kirurgi **Z09.0**

Bidiagnos: Ljumskbråck **K40.9**

Skulle patienten däremot inte vara botad utan ha sitt ljumskbråck kvar är det givetvis ljumskbräcket som är huvuddiagnos.

steinum - henriksson

35

Hjälpregler

G.

Behandlingar och klassificerbara utredningar/utredningsmoment skall så långt möjligt klassificeras som åtgärder med särskilda åtgärdsklassifikationer

KVÅ – Klassifikation av vårdåtgärder

steinum - henriksson

36

KVÅ

Klassifikation av VårdÅtgärder

- En åtgärdsklassifikation som innefattar även den icke-opererande verksamheten i sjukvården

steinum - henriksson

37

KVÅ

- Innehåller per 1. januari 2006 8 717 åtgärder.
- Merparten är från KKÅ97
  - Nya koder: 2 642
  - + 385 preliminära inom arbetsterapi och sjukgymnastik

steinum - henriksson

38

KVÅ

- KVÅ ersätter den Temporära Åtgärdslistan – TÅL (V-koderna)

steinum - henriksson

39

KVÅ

- För varje medicinskt verksamhetsområde har tagits fram förteckningar över de åtgärder som är särskilt förekommande inom en specialitet eller subspecialitet
- Även för vissa vårdgivarkategorier har förteckningar över vanligt förekommande åtgärder tagits fram

steinum - henriksson

41

KVÅ

- Exempel på åtgärdsförteckningar per specialitet:
  - Barnmedicin, lungmedicin, kirurgi
- Exempel på åtgärdsförteckningar per vårdgivarkategori:
  - Kuratorer, logoped

steinum - henriksson

42

Kodstruktur, nytillkomna koder

Kapitel

- AANNN:
  - Första bokstaven anger kapitel
  - A, B, C – utredande åtgärder
  - D, E, F – behandlande åtgärder
  - G – kompensation, information/undervisning, samordning eller administrativ handläggning
  - X – övriga åtgärder
  - Z – tilläggs-koder

steinum - henriksson

45

KVÅ

- De flesta av de nya koderna har en beskrivningstext, för att förtydliga vad åtgärden innefattar

steinum - henriksson

46

Kodstruktur, nyttillkomna koder Kapitel

- Utredande åtgärder:
  - AA024: EEG, vaken
  - AA043: L-Dopa-test
  - AA083: Ultraljudsundersökning, hjärna
  - AB040: Långtidsregistrering av blodsocker
  - AC034: Tryckmätning, ögon
  - AD021: Nasalt borstprov
  - AF034: CTG
  - AQ011: Pricktest, eget material

steinum - henriksson

47

Kodstruktur, nyttillkomna koder Kapitel

- Behandlande åtgärder:
  - DA010: Inläggning av spinalkateter
  - DB004: Omhändertagande av nydebuterad diabetiker
  - DJ008: Laparoskopisk inläggning av peritoneal dialyskateter
  - DR015: Hemodialys, akut
  - DV067: Spolning av dränage

steinum - henriksson

48

KVÅ Exempel på beskrivningstexter

GD001	Anmälan enligt lag	Anmälan som regleras i lag. T.ex anmälan enligt smittskyddslagen, socialtjänstlagen etc
GD002	Intyg, enklare	Till exempel sjukintyg, friskintyg, körkortsintryg, handikappersättning, intyg till skolor etc
GD003	Intyg, omfattande	LUH, rättsintyg, intyg för J11bostadsanpassning
GD004	Övriga anmälningar	Anmälan som ej regleras i lag, till exempel anmälan till läkemedelsverket.

steinum - henriksson

50

Kodstruktur, nyttillkomna koder Kapitel

- Övriga åtgärder :
  - XS001: Anhörigsamtal
  - XS007: Konferens med patient
  - XS008: Konferens om patient
  - XZ009: Konsultation under vårdtillfälle

steinum - henriksson

51

Kodstruktur, nyttillkomna koder Kapitel

- Tillägskoder :
  - ZV020: Användande av tolk
  - ZV025: Hembesök
  - ZV034: Palliativ vård

steinum - henriksson

52

Kodstruktur, nytillkomna koder Avsnitt

- AANNN:
  - Andra bokstaven anger avsnitt
    - A t o m Q – organsystem enl KKÅ97
    - R – Blod, blodbildande organ (exkl mjälte)
    - U – Utredning av psykiskt tillstånd, psykologiska och psykosociala funktioner
    - V – Ej organrelaterad utredning
    - W – Anna specificerad utredning
    - X – Ospecificerad utredning

steinum - henriksson

53

KVÅ Åtgärdsförteckning hematologi (exempel)

Transfusioner	
DR029	Transfusion, erythrocyter, allogen
DR032	Transfusion, granulocyter, allogen
DR035	Transfusion, lymfocyter eller mononukleära leukocyter
DR038	Transfusion, trombocyter, allogen
DR036	Transfusion, plasma, allogen

steinum - henriksson

56

Införande

- KVÅ klart att användas 2005-01-01
- Respektive huvudman beslutar om när införandet ska ske
- Temporära åtgärdslistan (V-koderna) försvinner
- Obligatorisk (troligen) från och med 2007-01-01

steinum - henriksson

57

Öppen vård

- Enkel diagnos
  - ”Minsta möjliga”
- Åtgärder: Koncentrera er om det väsentliga

steinum - henriksson

58